

De belangrijkheid van een sigarenmuseum in Bergeijk

Het begon al vroeg in de 18e eeuw. De tabak kwam via Amsterdam Nederland binnen en ging grotendeels door naar Duitsland. Ondertussen gingen zich de fabrieken vestigen in en rondom Amsterdam, echter het produceren was daar niet gunstig daar er veel mensen in de zomermaanden werkzaam waren op het land en dan niet beschikbaar waren in de sigarenfabrieken, de grond was daar veel vruchtbaarder dan hier.

De bazen van die bedrijven gingen daarom eens kijken waar het beter zou kunnen, zij zakten af richting Brabant en kwamen tot de ontdekking dat de mensen hier 2 tot 3 gulden per week minder verdienden dan in Amsterdam. Ook was er veel armoede, vooral hier in de Brabantse Kempen. Wij hadden hier zwarte zandgrond, ook wel de arme zandgrond genoemd, weinig veeteelt en slechte bemesting. Er was wel wat industrie: wat textiel en schoenfabrieken, wat leerlooierijen en kleine boerenbedrijven, echter dit was veel te weinig voor de bevolking om van te leven. En zo werden hier een aantal fabriekjes gevestigd. Daar bleef het echter niet bij, het werden er steeds meer. Zo hebben we in een tijdsbestek van ca.200 jaar (van midden 19e eeuw tot op de dag van vandaag) 677 sigarenfabrieken geteld in de Kempen, zowel kleine als grote. Eindhoven had er erg veel en toen rond 1920 de omliggende dorpen aan de stad Eindhoven toegevoegd werden, liep het totaal daar op tot 214.

Vele dorpen in de Brabantse Kempen hadden 10-tallen fabrieken, Valkenswaard bijvoorbeeld had er 74, Bladel 63, Dommelen 3, Duizel 6, Eersel 22, Hapert 16, Luyksgestel 5, Reusel 30, Riethoven 2. Alle genoemde fabrieken waren ingeschreven met een registratienummer, later de Kamer van Koophandel. Daarbij waren er in alle dorpen ook nog de vele thuiswerkers, mannen, vrouwen en zelfs de kinderen hielpen mee.

Dan ons dorp Bergeijk, en we mogen wel zeggen onze stad Bergeijk, deze heeft maar liefst 31 sigarenfabrieken gehad. Dit waren grote en kleine waaronder Hofnar, van Best, Aarts en Co, August Raupp, Tilborghs, Louis Bots (onze eerste sigarenfabriek in 1866), Mazarini, W.C. Gijsbers (onze enige nog levende sigarenfabrikant in Bergeijk), van de Grinten. Dit is slechts een kleine greep uit de vele fabrieken. Van diverse fabrieken zijn ook nog de panden zichtbaar.

Ook voor onze stad was dit zeer belangrijk voor de toekomst, de sigarenindustrie en ontwikkeling van de agrarische sector hebben welvaart gebracht, de armoede verdrongen en zijn het fundament geweest voor andere industriële producenten. Als de sigarenindustrie hier niet was geweest had het er in de Kempen heel anders uitgezien, dit geldt zeker ook voor Bergeijk.

Ons museum gaat dus over de periode vanaf nu tot ±200 jaar geleden en nog verder terug in de tijd (tot 1571) en hoe dit allemaal is ontstaan. Op dit moment is het bijna volledig uit de Kempen verdwenen, ons museum doet zijn uiterste best om deze historie levend te houden, want deze zo belangrijke periode voor Bergeijk mag niet verloren gaan.

Wij ontvangen in ons museum scholen, niet alleen uit Bergeijk, maar ook uit de regio. Bezoekers komen niet alleen uit Bergeijk, maar talloze bezoekers komen uit geheel Nederland, steeds meer bezoekers komen zelfs uit Duitsland en België. Er komen diverse bussen uit België met bezoekers.

We geven workshops, houden open zondagen en verzorgen lezingen in diverse zorgcentra. We staan op historische ambachten- en handwerkersmarkten in België, Nederland en Duitsland, daar verspreiden we foldermateriaal en vertellen over ons mooie Bergeijk. We promoten ons museum, vertellen dat we te vinden zijn op het mooiste plekje van Bergeijk, het Teutenhuis en dat we hier veel te bieden hebben. Verder sturen we de bezoekers die van ver komen door naar de restaurants en horeca in het centrum.

Kortom, we hebben een prachtig museum met een zeer grote verscheidenheid aan museumstukken en we worden hiermee geholpen door een groot publiek, zowel in Bergeijk en de verre omtrek, alsmede vanuit het buitenland krijgen we vele spullen aangeleverd. We zijn het enige museum in Nederland dat op deze manier werkt, we zijn per slot van rekening niet voor niets het enige Nationale en Internationale museum op dit gebied. Reden te meer om dit voor Bergeijk te behouden, want er is al zoveel verloren gegaan. Dan nog dit, ons museum gaat niet over roken, maar over hoe mensen hard moesten werken om hun familie te onderhouden.

Een van onze slogans is: Als je van het verleden niets wilt weten of leren, moet je ook niet aan de toekomst denken.